

Kunta- ja alueosasto

1.11.2024

Hollolan kunta
PL 66
15871 Hollola

Päätös Hollolan kunnan oikaisuvaatimukseen koskien päätöstä vuoden 2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muuttamisesta

Asia

Hollolan kunta on hakenut 24.9.2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 51 §:n nojalla oikaisua valtiovarainministeriön 26.6.2024 tekemään päätökseen (VN/35660/2023), jolla muutetaan valtiovarainministeriön 21.12.2023 tekemää päätöstä vuoden 2024 peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaamisesta. Valtiovarainministeriön 26.6.2024 tekemä päätös koskee kuntien vuoden 2024 peruspalvelujen valtionosuuden muuttamista elokuusta 2024 lukien. Päätöksessä on otettu huomioon kaikkien kuntien 21.12.2023 valtiovarainministeriön päätöksestä tekemistä oikaisuvaatimuksista johtuvat muutokset sekä muut valtion vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa hyväksytyt muutokset, jotka vaikuttavat kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen vuonna 2024.

Hollolan kunta on aiemmin 12.3.2024 vaatinut oikaisua edellä mainitusta, 21.12.2023 tehdystä valtiovarainministeriön päätöksestä. Valtiovarainministeriö on hylännyt Hollolan kunnan oikaisuvaatimuksen 26.6.2024 antamallaan päätöksellä (VN/35660/2023). Hollolan kunta on 4.7.2024 valittanut oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, jossa asian käsittely on kesken. Hollolan kunta toteaa, että nyt oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös perustuu siten sellaiseen toiseen valtiovarainministeriön päätökseen, joka ei ole vielä lainvoimainen.

Hollolan kunta hakee päätökseen oikaisua siltä osin kuin valtionosuuslaskelmissa on huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus, joka aiheutuu yhtymän tekemästä tilinpäätösvarauksesta liittyen palkkaharmonisaatoratkaisuun, ja joka vaikuttaa Hollolan kunnan valtionosuuksiin. Oikaisuvaatimuksen mukaan Päijät-Hämeen hyvinvointialue on käyttänyt määräysvaltaansa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätöksen valmistelussa ja käsittelyssä itselleen taloudellista etua tavoittelemalla ja liikkeenluovuttajien tappioksi, minkä vuoksi asiassa on

nähtävissä harkintavallan väärinkäyttöä, tarkoitussidonnaisuusperiaatteen vastaista toimintaa ja jopa omavaltaista vallankäyttöä.

Hollolan kunta hakee päätökseen oikaisua lisäksi siltä osin kuin laskelmassa on huomioitu Hollolan kunnan eläkeperusteisia eläkevastuiden historiallisia kustannuksia, joiden vastuut eivät siirtyneet hyvinvointialueille. Hollolan kunta katsoo, että siirtolaskelmassa siirtyviksi kustannuksiksi ei voida sisällyttää eriä, jotka eivät todistettavasti ole siirtyneet kunnalta hyvinvointialueen vastuulle, kustannusten suuruudesta huolimatta. Vaatimuksensa perusteena Hollolan kunta toteaa, että päätös perustuu lainsäädännön väärään tulkintaan.

Oikaisuvaatimuksen mukaan ministeriö ei ole valmistelussaan arvioinut Hollolan kunnan esille nostamia asioita, vaan on hyväksynyt asian annettuna ja tyytynyt tarkastelemaan vain jälkikäteen annettua asetusta valtionosuuksien oikaisusta. Tältä osin Hollolan kunta katsoo oikaisuvaatimuksen päätösvalmistelun tapahtuneet puutteellisesti ja virheellisesti sekä lainsäädäntöä virheellisesti tulkiten.

Hollolan kunta vetoaa siten oikaisuvaatimuksensa perusteissa samoihin seikkoihin kuin valtiovarainministeriölle 12.3.2024 tekemässään oikaisuvaatimuksessa ja hallinto-oikeudelle 4.7.2024 tekemässään valituksessa. Uutena selvityksenä oikaisuvaatimukseen on liitetty asiantuntijalausunnot työoikeuden emeritusprofessori, OTT, VTK Seppo Koskiselta ja hallinto-oikeuden emeritusprofessori, OTT Olli Mäenpäältä. Lahden kaupunki on pyytänyt kyseiset lausunnot Päijät-Hämeen kuntien puolesta.

Koskisen lausunnossa arvioidaan palkkaharmonisaatiosaatavan työoikeudellista luonnetta. Lausunnon mukaan kyseiseen palkkaharmonisaatioon perustuvat saatavat ovat kiistatta syntyneet luovutuksen saajan aikana eli Päijät-Hämeen hyvinvointialueen aikana ja tämän toimesta. Ne ovat siis erääntyneet maksettaviksi luovutuksen saajan aikana. Tästä syystä niistä ei synny yhteisvastuuta luovuttajan eli kuntayhtymän ja luovutuksen saajan hyvinvointialueen välillä. Mäenpään lausunnon mukaan Lahden kaupunki ei ole lakisääteisen liikkeenluovutuksen perusteella vastuussa Päijät-Hämeen hyvinvointialueen vuonna 2023 toteuttaman palkkaharmonisaation aiheuttamista kustannuksista. Lisäksi lausunnossa todetaan, ettei Päijät-Hämeen hyvinvointialueella tai hyvinvointikuntayhtymällä ole oikeudellisesti pätevää perustetta velkoa palkkaharmonisaation aiheuttamia kustannuksia Lahden kaupungilta.

Päätöksen perustelut

Valtiovarainministeriö toteaa, että oikaisuvaatimus vastaa sisällöltään ja perusteiltaan Hollolan kunnan valtiovarainministeriön 21.12.2023 päätöksestä

tekemää oikaisuvaatimusta. Hollolan kunnan toimittama uusi selvitys ei anna aihetta tarkastella asiaa toisin. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan oikaisuvaatimuksen liitteenä toimitetuissa asiantuntijalausunnoissa ei ole esitetty sellaista asiaan liittyvää uutta tosiseikastoa tai oikeudellista selvitystä, joka antaisi aihetta tarkastella aiemmin oikaisuvaatimukseen annettua päätöstä toisin.

Valtiovarainministeriö korostaa edelleen, että se laatii siirtolaskelman voimassa olevan lainsäädännön nojalla vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen perusteella rahoituksen siirron tarkoituksessa. Rahoituksen siirtolaskelman tarkoituksena on, että kunnista hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset vastaavat laskelman perusteella palveluiden järjestämisestä yhden vuoden tasolla aiheutuvia kustannuksia mukaan luettuna henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset. Laskelman tekemisessä ei oteta kantaa osapuolten maksuvastuuseen tai oikeuteen periä velka.

Siten valtiovarainministeriö viittaa 26.6.2024 Hollolan kunnan oikaisuvaatimukseen antamaansa päätökseen sekä Hollolan kunnan valituksesta hallinto-oikeudelle 30.8.2024 antamaansa lausuntoon (mainittu päätös on päätöksen liitteenä 1 ja lausunto liitteenä 2). Oikaisuvaatimukseen annetussa päätöksessä sekä hallinto-oikeudelle annetussa lausunnossa on selostettu asian ratkaisemiseen liittyvää kuntien ja hyvinvointialueen kuulemista, ratkaisun perusteena oleva lainsäädäntö ja tosiseikasto sekä valtiovarainministeriön oikeudellinen arviointi asiasta. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan asian ratkaisemisessa on olennaista ottaa huomioon siirtolaskelmaan sovellettava lainsäädäntö, kuntalain (410/2015, 117 §) sekä voimanpanolain (616/2021, 33 §) alijäämän kattamiseen sovellettavat säännökset sekä kirjanpitolain (1336/1997, 3:3 §) yleiset tilinpäätösperiaatteet.

Lisäksi valtiovarainministeriö toteaa päätöksen täytäntöönpanokelpoisuuden osalta, että kunnan peruspalvelujen valtionosuutta koskevat päätökset ovat hallintolain (434/2003) 49 f §:n 2 momentin perusteella pantavissa täytäntöön ennen niiden lainvoimaiseksi tulemistä.

Oikaisuvaatimusten kohteena olevat valtiovarainministeriön päätökset ovat koskeneet samaa asiaa, eli Hollolan kunnan vuoden 2024 peruspalvelujen valtionosuutta, mistä johtuen ne on myös annettu samalla asianumerolla (VN/35660/2023). Koska oikaisuvaatimuksissa on kyse samasta asiasta, eli Hollolan kunnan vuoden 2024 valtionosuudesta ja sen perusteena huomioon otettavista tiedoista, valtiovarainministeriö ei pidä toivottavana eikä tarkoituksenmukaisena, että hallinto-oikeus antaisi asiassa kahta, etenkin mahdollisesti sisällöllisesti toisistaan poikkeavaa päätöstä. Käytännössä valtiovarainministeriö ottaa huomioon hallinto-oikeudessa jo vireillä olevan asian

ratkaisun ja päättää kunnan valtionosuudesta vuodelle 2024 hallintotuomioistuimen päätöksen mukaisesti.

Päätös

Hollolan kunnan oikaisuvaatimus valtiovarainministeriön 26.6.2024 tekemään päätökseen, jolla muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvauksesta vuodelle 2024 21.12.2023 tehtyä päätöstä, hylätään, koska päätös on kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) ja sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (1393/2022) mukainen.

Päätös toimitetaan tiedoksi myös Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Helsingissä 1. marraskuuta 2024

Finanssineuvos, yksikön päällikkö

Kati Jussila

Neuvotteleva virkamies

Minnamaria Korhonen

Liitteet

Liite 1. Valtiovarainministeriön päätös 26.6.2024 Hollolan kunnan oikaisuvaatimukseen koskien vuoden 2024 kunnan peruspalvelujen valtionosuuspäätöstä

Liite 2. Valtiovarainministeriön lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle 30.8.2024

Liite 3. Valitusosoitus

Tiedoksi

Hämeenlinnan hallinto-oikeus